

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 108/03-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. apríla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Zboru väzenskej a justičnej stráže v B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. H., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie základných práv a slobôd zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002, ktorým zamietol sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 32/01 z 9. apríla 2002, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002 o predĺžení väzby, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2002 doručená sťažnosť J. J., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Zboru väzenskej a justičnej stráže v B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Š. H., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie

základných práv a slobôd zaručených čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002, ktorým zamietol sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 32/01 z 9. apríla 2002, a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002 o predĺžení väzby.

Sťažovateľ uviedol, že uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Bratislave sp. zn. ČVS: KÚV 14/2000 Ce z 20. júla 2000 bolo voči nemu začaté trestné stíhanie pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. a) a b), § 187 ods. 4 písm. a) a § 187 ods. 5 písm. b) Trestného zákona.

Pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania mu bola kvalifikácia zmenená na trestný čin podľa § 9 ods. 2 k § 187 ods. 1 písm. a), b) a d) Trestného zákona a vo vzťahu k ods. 5 písm. b) § 187 Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 7 ods. 1 Trestného zákona.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Nt 84/00 z 21. júla 2000 bol vzatý do väzby z dôvodu § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Ntv 55/00 z 26. októbra 2000 mu bola sťažnosť zamietnutá.

Krajský prokurátor podal obžalobu v bode 2 aj proti sťažovateľovi pre trestný čin podľa § 9 ods. 2 k § 187 ods. 1 písm. a), b) a d) Trestného zákona a vo vzťahu k ods. 5 písm. b) § 187 Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 7 ods. 1 Trestného zákona.

Krajský súd pri predbežnom prejednaní obžaloby na neverejnom zasadnutí 9. apríla 2002 podľa § 188 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku uznesením sp. zn.

1 T 32/01 vec vrátil prokurátorovi na došetrenie a súčasne rozhodol podľa § 192 Trestného poriadku, že sťažovateľ sa naďalej ponecháva vo väzbe. Proti tej časti uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 T 32/01, ktorou rozhodol o ďalšom ponechaní sťažovateľa vo väzbe, podal 7. mája 2002 sťažnosť.

Túto sťažnosť najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002 zamietol.

Predsedníčka senátu krajského súdu pod sp. zn. 1 T 32/01 podala najvyššiemu súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby u všetkých obvinených do 20. januára 2003. Najvyšší súd uznesením sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002 rozhodol, že podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku sa lehota väzby predlžuje do 20. marca 2003.

Sťažovateľ vytyka uzneseniu sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002, ktorým najvyšší súd zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, že jeho zistenia odporujú pravde, pretože na Slovensku má príbuzných, na ktorých je citovo viazaný, a je tu prihlásený aj na pobyt u svokrovcov v B. a neskôr až do zadržania žil s rodinou v P. Pokiaľ ide o pokračovanie v trestnej činnosti, doposiaľ, aj keď má 53 rokov, nemal s drogami nič spoločné a ročná väzba ho viedla k tomu, že ani neuvažuje o žiadnej trestnej činnosti. Podľa jeho názoru rozhodnutie o väzbe sa má opierať o konkrétne dôkazy. Z týchto dôvodov je rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002 v rozpore s čl. 17 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ namieta aj kvalifikáciu trestnej činnosti, ktorá mu je kladená za vinu, a domnieva sa, že ide o účelovú konštrukciu, ktorá má slúžiť na vytvorenie existencie jeho ponechania vo väzbe za každých okolností. Stará právna úprava je pre neho nepriaznivá, a preto by mala byť jeho trestná činnosť kvalifikovaná podľa súčasnej právnej úpravy, ktorá je pre neho priaznivejšia. Nesúhlasí ani s doteraz zhromaždenými dôkazmi, čo priamo spôsobuje pochybnosti o materiálnych podmienkach obvinenia voči jeho osobe ako zákonného predpokladu trvania väzby. Aj z týchto dôvodov je podľa neho rozhodnutie najvyššieho súdu v uznesení sp. zn.

Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002, ktorým bola podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku predĺžená väzba do 20. marca 2003, v rozpore s ustanovením čl. 17 ods. 2 ústavy.

Na základe uvedených skutočností navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že:

„I. Právo navrhovateľa J. J. ...

1. na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky ako aj článku 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ... bolo porušené

a) uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 30/02 z 10. 07. 2002, ktorým zamietol moju sťažnosť proti tej časti uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 32/01 z 9. 04. 2002, ktorou rozhodol o ďalšom mojom ponechaní vo väzbe ... z dôvodov, ktoré nie sú preukázané a teda aj bez zákonného dôvodu,

b) uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. 07. 2002, ktorým bola podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku predĺžená moja väzba ... bez zákonného dôvodu a predĺženie lehoty väzby nie je odôvodnené pretrvávaním dôvodného podozrenia, že som spáchal trestný čin a tým porušil moje ústavné právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú z hľadiska zákonného účelu väzby;

2. na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 2, 5 Ústavy Slovenskej republiky ako aj článku 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika v rámci medzinárodných zmlúv viazaná a na súdnu ochranu podľa článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené

a) uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 30/02 z 10. 07. 2002, ktorým zamietol moju sťažnosť proti tej časti uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 32/01 z 9. 04. 2002, ktorou rozhodol o ďalšom mojom ponechaní vo väzbe, pretože neprihliadol na neexistenciu dôvodu väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku, hoci kvalifikácia trestného činu, zo spáchania ktorého som obvinený, je určená vo vzťahu k okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 187 ods. 5 písm. b) Trestného zákona ... novelou Trestného zákona zavedená okolnosť sa s ohľadom na ustanovenie § 16 ods. 1 podľa neskoršieho zákona posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie, čo v danom prípade neplatí.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 30/02 z 10. 07. 2002, ktorým zamietol moju sťažnosť proti tej časti uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 32/01 z 9. 04. 2002, ktorou rozhodol o ďalšom mojom ponechaní vo väzbe a tiež neprihliadol na neexistenciu dôvodu väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku sa zrušuje a prikazuje sa Najvyššiemu súdu SR aby v tejto veci v danom rozsahu znovu konal.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. 07. 2002, v tej časti, ktorým bola podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku predĺžená moja väzba do 20. 03. 2002 (*správne malo byť uvedené 2003*) sa zrušuje a prikazuje sa Najvyššiemu súdu SR aby v tejto veci v danom rozsahu znovu konal“.

II.

Ústavný súd z predložených dôkazov zistil nasledovné skutočnosti:

Z uznesenia Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru Bratislava sp. zn. ČVS: KÚV 14/2000 Ce z 20. júla 2000 vyplýva, že sťažovateľ bol trestne stíhaný pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. a) a b), § 187 ods. 4 písm. a) a § 187 ods. 5 písm. b) Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 84/00 z 21. júla 2000 bol sťažovateľ podľa § 68 Trestného poriadku z dôvodu § 67 ods. 1 písm. a) a c) a § 67 ods. 2 Trestného poriadku vzatý do väzby.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 32/01 z 9. apríla 2002 bola trestná vec podľa § 188 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku vrátená prokurátorovi na došetrenie.

Sťažovateľ bol podľa § 192 Trestného poriadku ponechaný vo väzbe.

Krajský súd konštatuje, že vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými spáchaná, jej charakter a prepojenie na ďalších doposiaľ nezistených páchatel'ov pretrváva u jednotlivých obvinených dôvod väzby, tak ako bol ustálený vyššie citovanými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť 7. mája 2002. Sťažnosť zdôvodnil tak, že pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, súdy sa obávajú, že by vycestoval zo Slovenskej republiky, aby sa vyhol trestnému stíhaniu, lebo je kanadským občanom a nie je prihlásený na trvalý alebo prechodný pobyt na Slovensku. Takéto zistenie nezodpovedá obsahu trestného spisu. Z údajov o jeho osobe vyplýva, že na Slovensku žije vyše 11 rokov, tu sa oženil a z manželstva pochádza dcéra vo veku 10 rokov. Na pobyt je prihlásený v byte svokrovcov a v súčasnosti býval do zadržania s manželkou v P. Na Slovensku má aj sestru, s ktorou udržiava blízke vzťahy. Pre útek zo Slovenska nevidí sťažovateľ žiadny rozumný dôvod. Nestotožnil sa ani s ďalším zistením súdu, že je daná obava z jeho pokračovania v trestnej činnosti, a to už len preto, že výsledky vyšetrovania nedávajú možnosť konštatovať, že sa vôbec nejakej trestnej činnosti dopustil. Nevie si predstaviť, čo by ho mohlo pri jeho pomeroch k takémuto konaniu viesť. Zákonná úprava väzby a tiež aj judikatúry vyžadujú uplatnenie zásady, že každá takáto obava musí byť reálna, musí sa opierať o konkrétne zistené skutočnosti, ktoré musia existovať v čase, keď sa o väzbe rozhoduje. Obavy uvedené v rozhodnutí súdov o ďalšom ponechaní vo väzbe takýto charakter nemajú. Kvalifikácia trestného činu, zo spáchania ktorého je sťažovateľ obvinený, bola pôvodne určená vo vzťahu k okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 187 ods. 5 písm. b) Trestného zákona, a to ako získanie prospechu veľkého rozsahu podľa znenia Trestného zákona platného pred novelou uskutočnenou zákonom č. 253/2001 Z. z. Uvedenou novelou bola pôvodná okolnosť nahradená novou a svojou podstatou výrazne odlišnou, založenou na nakladaní s látkou uvedenou v § 187 ods. 1 Trestného zákona.

S ohľadom na ustanovenie § 16 ods. 1 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona platného v čase, keď čin bol, alebo mal byť spáchaný. Podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002 podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľ'a zamietol.

Uviedol, že z procesného spisu vyplýva, že obvineným je kladené za vinu spáchanie závažného vysoko nebezpečného trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby osem rokov, pričom treba zdôrazniť, že pri rozhodovaní o väzbe nemusí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané spáchanie žalovaného trestného činu, ale stačí dôvodné podozrenie zo spáchania, čo v tomto prípade nepochybne existuje.

Vzhľadom na túto skutočnosť, ako i zistenie, že ani u jedného z obvinených neboli preukázané také okolnosti, ktoré by odôvodňovali ich prepustenie na slobodu, je dôvodný záver o existencii dôvodu väzby v zmysle § 67 ods. 2 Trestného poriadku u oboch obvinených. Vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými spáchaná, jej časový rozmer, charakter a prepojenie na ďalšie osoby (doposiaľ neidentifikované) je dôvodný záver aj o existencii dôvodov väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom u sťažovateľ'a so zreteľom na skutočnosť, že je cudzím štátnym príslušníkom bez trvalého alebo prechodného pobytu na území Slovenskej republiky (odhliadnuc od toho, že sa tu oženil), vzhľadom na hrozbu vysokého trestu existuje naďalej reálna obava, že ujde - opustí územie Slovenskej republiky (aj spolu s rodinou), aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu, čím je u neho väzobný dôvod v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Nie je možné akceptovať námietku sťažovateľ'a, že Trestný zákon platný v čase spáchania žalovaného trestného činu (§ 16 ods. 1 Trestného zákona) nepripúšťa štádium prípravy k ods. 5 písm. b) § 187 Trestného zákona, najvyšší súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poznamenať nasledovné:

Podľa § 7 ods. 1 Trestného zákona konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré záleží ... v inom úmyselnom vytváraní podmienok pre spáchanie obzvlášť závažného trestného činu, je prípravou na trestný čin ak ...

Naplnením konania podľa ods. 1 § 187 Trestného zákona sa nepochybne nezákonných spôsobom úmyselne vytvárajú podmienky na získanie prospechu veľkého rozsahu (záleží od objemu, množstva, zakázanej látky - drogy) v zmysle ods. 5 písm. b) § 187 Trestného zákona, a tým aj pre jeho spáchanie - dokonanie (zisk z predaja takého veľkého množstva tejto látky - drogy) tohto obzvlášť nebezpečného trestného činu (§ 41 ods. 2 Trestného zákona), a tak pokiaľ je jeho dokonanie zmarené a nedošlo ani k pokusu (§ 8 ods. 1 Trestného zákona), t. j. k bezprostrednému konaniu smerujúcemu k dokonaniu trestného činu, je potrebné konštatovať, že došlo k príprave (§ 7 ods. 1 Trestného zákona) vo vzťahu ku skôr uvedenej kvalifikovanej skutkovej podstate ods. 5 písm. b) trestného činu podľa § 187 Trestného zákona. Trestnosť prípravy je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej na trestný čin, ku ktorému smerovala.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002 bola väzba sťažovateľa predĺžená podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku do 20. marca 2003. Toto rozhodnutie najvyšší súd zdôvodnil nasledovne, keď uviedol, že z obsahu procesného spisu vyplýva, že obvinený spolu s ďalšími osobami sú stíhaní pre spáchanie obzvlášť závažnej a spoločensky vysoko nebezpečnej trestnej činnosti vykazujúcej znaky organizovaného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou sadzby 8 rokov. Pričom treba zdôrazniť, že pri rozhodovaní o väzbe nemusí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané spáchanie trestného činu, ale stačí dôvodné podozrenie z jeho spáchania, čo v tomto prípade nepochybne existuje. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako i zistenie, že ani u jedného z obvinených neboli preukázané také okolnosti, ktoré by odôvodňovali ich prepustenie na slobodu, je dôvodný záver, že u všetkých štyroch obžalovaných i naďalej trvajú väzobné dôvody podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku.

Vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, ktorá je obvineným kladená za vinu, jej charakter a prepojenie na ďalšie osoby existujú u obvinených naďalej i väzobné dôvody v zmysle písm. a) (u sťažovateľa) § 67 ods. 1 Trestného poriadku, pre ktoré boli tiež vzatí do väzby. V tejto súvislosti sa najvyšší súd odvolal na svoje rozhodnutie sp. zn. 4 To 55/2001 z 29. novembra 2001 a 4 To 30/02 z 10. júla 2002, kde sa zaoberal existenciou väzobných dôvodov u obvinených. Uviedol, že rovnako je nesporné, že vzhľadom na obťažnosť tejto trestnej veci (skupinová vec 6 obvinených, jej rozsah) a na skutočnosť, že pre dlhotrvajúcu práceneschopnosť predsedníčky senátu (viac ako tri mesiace) bol zrušený pôvodne určený termín verejného zasadnutia o predbežnom prejednaní obžaloby, ako i nutnosť došetrenia veci v prípravnom konaní nebude možné túto trestnú vec právoplatne ukončiť v dvojročnej lehote trvania väzby vyššie uvedených obvinených. Vzhľadom na tieto skutočnosti predĺžil najvyšší súd väzbu podľa § 71 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku do 20. marca 2003.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu

základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 zákona o ústavnom súde sťažovateľ musí návrh odôvodniť a uviesť navrhované dôkazy. Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľ namieta existenciu dôvodov väzby, tak ako ich stanovil vo svojich rozhodnutiach súd rozhodujúci o trvaní väzby, ale aj súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu.

Podľa názoru ústavného súdu úvahy krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o sťažnosti, vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne. Obe rozhodnutia nevykazujú znaky arbitrárnosti a sú náležite odôvodnené.

Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že oba súdy sa vysporiadali tak s dôvodmi podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, ako aj s dôvodom podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku.

Najvyšší súd náležite zdôvodnil aj použitú právnu kvalifikáciu, ktorú sťažovateľ dával do príčinnej súvislosti práve s existenciou väzobného dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku.

Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 79/02 uviedol, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ neuviedol bližšie, ktoré ustanovenia čl. 5 dohovoru namieta, čo spôsobilo, že jeho sťažnosť v tejto časti nespĺňa náležitosti vyššie citované v súvislosti s ustanovením § 20 zákona o ústavnom súde.

Požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ takéto dôvody neexistujú.

V sťažnostiach sťažovateľ uvádza konkrétne námietky týkajúce sa zákonnosti a z toho odvodenej aj ústavnosti väzby.

Ústavný súd je toho názoru, že oba sudy sa náležite vysporiadali so všetkými tam uvádzanými námietkami. Oba sudy pri preskúmaní zákonnosti väzby sťažovateľa zamerali svoju pozornosť na skúmanie hmotných aj procesných námietok sťažovateľa a postupovali tak dôsledne s namietanými ustanoveniami ústavy a dohovoru. Dôvody rozhodnutia oboch súdov sú zjavné a náležite odôvodnené a poskytujú odpoveď na všetky námietky sťažovateľa.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. III. ÚS 7/00 uviedol, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. Obvinený môže byť do väzby vzatý a v nej držaný len z tých zákonných dôvodov, ktoré sú uvedené vo výrokoch súdnych rozhodnutí.

Pokiaľ ide o námietku, že oba sudy nevzali do úvahy zmenu právnej kvalifikácie, a tým došlo k porušeniu čl. 50 ods. 6 ústavy, i na túto námietku podal vyčerpávajúce, aj keď nie konečné stanovisko najvyšší súd, pretože vo veci doposiaľ

nebolo rozhodnuté a vo veci nebol ani ukladaný trest, a teda nemohol nastať následok, ktorý namieta sťažovateľ.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad ustanovení Trestného poriadku citovaných v napadnutom uznesení a ich uplatnenia vo väzobnej veci sťažovateľa, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Z vyššie uvedených dôvodov je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2003

Odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka

1. Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 108/03 z 30. apríla 2003 - ktorým bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená sťažnosť (ďalej len „ústavná sťažnosť“) J. J. (ďalej len „sťažovateľ“) namietajúca porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 To 30/02 z 10. júla 2002 (ďalej len „zamietajúce uznesenie“), ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 32/01 z 9. apríla 2002 (ďalej len „uznesenie z 9. apríla 2002“), a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. Ntv-II 61/02 z 10. júla 2002 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa (ďalej len „uznesenie o predĺžení väzby“) - toto odlišné stanovisko, pretože až na časť týkajúcu sa čl. 50 ods. 6 ústavy (s ktorou sa preto ďalej ani nezaobieram) nesúhlasím ani s výrokom a ani s odôvodnením označeného uznesenia ústavného súdu.

2. Väčšina senátu sa v rozhodujúcej časti III odôvodnenia uznesenia sústredila viac-menej na vysporiadanie sa s dôvodmi ústavnej sťažnosti vo vzťahu k zamietajúcemu uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 9. apríla 2002 (v časti ohľadne ponechania sťažovateľa naďalej vo väzbe).

Okrem iného uviedla: „ ... oba sudy sa vysporiadali tak s dôvodmi podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, ako aj s dôvodom podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku“. (str. 11) „ ... Dôvody rozhodnutia oboch súdov sú zjavné a náležite odôvodnené a poskytujú odpoveď na všetky námietky sťažovateľa“ (str. 12).

K uzneseniu najvyššieho súdu o predĺžení väzby sa vzťahuje iba záver rozhodujúcej časti odôvodnenia uznesenia na str. 13 (nebol zistený taký výklad ustanovení Trestného poriadku a ich uplatnenia, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru).

3. A) Uznesením z 9. apríla 2002 vrátil krajský súd trestnú vec sťažovateľa - pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 187 ods. 1 písm. a), b) a d) Trestného zákona a vo vzťahu k odseku 5 písm. b) § 187 Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 7 ods. 1 Trestného zákona - ako aj ďalších piatich spoluobžalovaných (obžaloba bola podaná 20. júla 2001) prokurátorovi na došetrenie, pričom vo väzbe ponechal naďalej aj sťažovateľa.

V odôvodnení uznesenia krajský súd okrem iného uviedol, že prípravné konanie vykazuje závažné vady a nedostatky v objasnení základných skutočností nevyhnutných pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci. Pri väzbe poukázal, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3 Nt 84/00 z 21. júla 2000 z dôvodu § 67 ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 Trestného poriadku v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Ntv 50/00 z 13. septembra 2000. „Vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými spáchaná, jej charakter a prepojenie na ďalších doposiaľ nezistených páchatel'ov, pretrváva u jednotlivých obvinených dôvod väzby tak, ako bol ustálený vyššie citovanými uzneseniami ...“

Sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu z 9. apríla 2002 okrem iného uviedol:

„Súdy vo vydaných uzneseniach uvádzajú, že existujú dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pretože pretrváva obava, že by som v prípade prepustenia na slobodu ukryval alebo vycestoval zo Slovenskej republiky, aby som sa vyhol trestnému stíhaniu, lebo som kanadským občanom a nie na Slovensku prihlásený k trvalému alebo prechodnému pobytu.

Takéto zistenie súdu je nesprávne a odporuje obsahu trestného spisu. Z údajov uvedených v mojich výpovediach, alebo výpovedi mojej manželky i obsahu správ o mojej osobe od príslušných úradov vyplýva, že na Slovensku žijem vyše 11 rokov, tu som sa oženil, z manželstva sa nám narodila dcéra A., dnes je vo veku 10 rokov. K pobytu som prihlásený na byte svokrovcov na adrese B., kde sme s manželkou a dcérou nepretržite žili do roku 1998. Potom sme sa presťahovali do rodinného domu v P., kde sme žili až do môjho zadržania v júli 2000.

Na Slovensku žijú moji príbuzní, vrátane mojej sestry, ktorá býva v B. Najmä so sestrou a jej rodinou som udržiaval a udržiavam aj teraz veľmi blízke vzťahy. Mám veľmi hlboký vzťah k mojej manželke a maloletej dcére a preto naše vzájomné spolužitie a starostlivosť o našu rodinu považujem za rozhodujúcu vec v mojom živote. V prípade prepustenia na slobodu by som tak mal nielen miesto pobytu, ale aj mimoriadny dôvod zo Slovenska neodchádzať. Pre útek zo Slovenska nevidím žiadny rozumný dôvod. Výsledky doterajšieho vyšetrovania ma presvedčujú, že postupom času sa pravda o mojej nevine stáva zrejmejšia a blížiac sa súdne konanie nie je mi žiadnym dôvodom na vyhýbaníu účasti na ňom. Som presvedčený, že objektívne a spravodlivé súdne konanie bude nielen prostriedkom na preukázanie mojej neviny, ale aj príležitosťou na očistenie môjho mena od všetkých tých zlých dopadov, ktoré sa zniesli na moju osobu a poškodili ma nielen ako otca, manžela, ale najmä u mojich obchodných partnerov v zahraničí. Nemám preto žiadny dôvod ukryvať sa ani zo Slovenska vycestovať, aby som sa vyhol trestnému stíhaniu. Práve naopak. Súdmí označená možnosť úteku tak nie je konkrétnou skutočnosťou, ale iba abstraktnou úvahou, zjavne však nedostačujúcou ako dôvod pre väzbu podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Nemôžem sa stotožniť ani s ďalším zistením, že je daná obava z môjho pokračovania v trestnej činnosti. A to už len preto, že výsledky vyšetrovania nedávajú možnosť konštatovať, že som sa vôbec nejakej trestnej činnosti dopustil. Nevieť si ani predstaviť, čo by ma pri mojich pomeroch k takémuto konaniu mohlo viesť. Nikdy v mojom doterajšom živote – a teraz mám 54 rokov – som s drogami nemal nič spoločné, odsudzoval som ich užívanie a veci s tým spojené, a po vyše jednoročnej väzbe na základe nespravodlivého obvinenia a zlých skúseností z toho, nemám žiadny dôvod čo i len uvažovať o trestnej činnosti a účasti na tomto konaní. Ak súd napriek týmto faktom konštatuje obavu z môjho pokračovania v trestnej činnosti, ide i zistenie, ktoré nemá oporu v žiadnej skutočnosti a tým sa vyslovená obava stáva neopodstatnenou.

Zákonná úprava väzby a tiež aj judikatúra vyžadujú uplatnenie zásady, že každá takáto obava musí byť reálna, musí sa opierať o konkrétne zistené skutočnosti, ktoré musia existovať v čase, keď sa o väzbe rozhoduje. Obavy uvedené v rozhodnutí súdu o ďalšom ponechaní vo väzbe takýchto charakter nemajú.

...

Podľa ustálenej súdnej praxe, vyjadrenej v stanoviskách Najvyššieho súdu SR, sa má pri rozhodovaní o väzbe okrem požiadavky splnenia základnej materiálnej podmienky väzby skúmať aj to, či obvinenie je podložené takými skutočnosťami, ktoré odôvodňujú záver, že konkrétny trestný čin spáchala určitá osoba, či použitie väzby je nevyhnutné, či jej možno predísť inak a či jej uplatnenie nie je v rozpore so zásadou proporcionality.

Krajský súd vo svojom uznesení o vrátení veci prokurátorovi na došetrenie uviedol zistenia o tom, že prípravné konanie vykazuje závažné vady a nedostatky v objasnení základných skutočností nevyhnutných pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci. Toto konštatovanie sa týka aj záznamov telekomunikačných prevádzok nachádzajúcich sa vo zväzku IV. trestného spisu. Pri neexistencii iných náležitých dôkazov o tom, že som spáchal trestný čin, z ktorého som obvinený, boli práve tieto záznamy považované za dôkazy preukazujúce moju účasť na trestnom čine, a to napriek tomu, že z obsahu jednotlivých záznamov mojich telefonátov takýto záver pri objektívnom a nepredpojatom hodnotení nie je možné vyvodiť. Ak však tieto

záznamy postrádajú právnu relevantnosť, nie je možné ich použiť ani na vytváranie doterajších domniek o mojej účasti, tak ako boli konštruované v stanoviskách vyšetrovacieho orgánu alebo prokuratúry.

Z tohto hľadiska pokračujúca väzba nie je odôvodnená pretrvávaním dôvodného podozrenia, že som spáchal trestný čin a preto neexistujú významné a dostatočné dôvody na pokračovanie v stave môjho pozbavenia osobnej slobody. Mám zato, že moja pokračujúca väzba nie je opodstatnená aj preto, lebo neexistujú presvedčivé dôvody skutočného verejného záujmu, ktoré by prevážili – napriek predpokladu nevinu – nad mojím právom na osobnú slobodu.“

Najvyšší súd v zamietajúcom uznesení k sťažnosti sťažovateľa uviedol najmä:

„Obvinený J. J. v dôvodoch sťažnosti, podanej prostredníctvom jeho obhajcu, uvádza, že vrátením veci na došetrenie, pominuli u neho dôvody väzby. Aj keď je cudzí štátny príslušník, na Slovensku sa oženil, má rodinu a nemieni odcestovať. A keďže sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil, nemôže v nej ani pokračovať. Pričom konštruovanie kvalifikácie štádia prípravy podľa § 7 ods. 1 k ods. 5 písm. b), § 187 Tr. zák. je podľa názoru sťažovateľa vylúčené, čím nie je daný dôvod podľa ods. 2 § 67 Tr. por.

Navrhol preto, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie, v časti o jeho ponechaní vo väzbe, a prepustil ho z väzby na slobodu.

...

Obvinený S. M. sa nachádza vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c), ods. 2 Tr. por. a obvinený J. J. z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 2 Tr. por.

Z obsahu procesného spisu vyplýva, že obvineným je kladené za vinu spáchanie závažného vysoko nebezpečného trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby osem rokov. Pričom treba zdôrazniť, že pri rozhodovaní o väzbe nemusí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané spáchanie žalovaného trestného činu, ale stačí dôvodné podozrenie z jeho spáchania, čo v tomto prípade nepochybne existuje. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako i zistenia, že ani u jedného z obvinených neboli preukázané také okolnosti, ktoré by

odôvodňovali ich prepustenie na slobodu, je dôvodný záver o existencii dôvodu väzby v zmysle § 67 ods. 2 Tr. por. u oboch obvinených. Vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými spáchaná, jej časový rozmer, charakter a prepojenie na ďalšie osoby (doposiaľ neidentifikované), je dôvodný aj záver o existencii dôvodov väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por. u oboch obvinených. Pričom u obvineného J. J. so zreteľom na skutočnosť, že je cudzím štátnym príslušníkom bez trvalého i prechodného pobytu na území Slovenskej republiky (odhliadnuc od toho, že sa tu oženil), vzhľadom na hrozbu vysokého trestu, existuje naďalej reálna obava, že ujde – opustí územie Slovenskej republiky (aj spolu s rodinou), aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu, čím je u neho daný väzobný dôvod v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) Tr. por.“

B) Uznesením o predĺžení väzby najvyšší súd rozhodol o návrhu príslušnej predsedníčky senátu krajského súdu (doručenom 11. júna 2002) tak, že predĺžil aj lehotu trvania väzby sťažovateľa do 20. marca 2003. Dôvody návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, ako aj dôvody predĺženia tejto lehoty vyplývajú z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu.

4. Pre právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu o väzbe platí prezumpcia zákonnosti a ústavnosti, ak sa nepreukáže opak. Pokiaľ je takéto rozhodnutie napadnuté ústavnou sťažnosťou, ktorú ústavný súd odmietne pri jej predbežnom prerokovaní (napr. z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti) alebo jej nevyhovie v konaní vo veci samej, napadnuté rozhodnutie nadobúda aj punc ústavnosti. To znamená, že obstálo v skúške kontroly ústavnosti vyjadrujúcej právomoc a zodpovednosť ústavného súdu v zmysle čl. 124 ústavy.

5. Tretí senát ústavného súdu už stanovil viaceré základné kritériá ústavnej kontroly väzby, významne pritom prihliadajúc aj na medzinárodné záväzky Slovenskej republiky v oblasti ochrany základných ľudských práv a slobôd (vrátane odkazu na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva; ďalej len „ESLP“), napr. v nálezoch sp. zn. III. ÚS 7/00, III. ÚS 38/01 a III. ÚS 79/02.

Okrem iného v druhom náleze napr. vyslovil, že „obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe“, a v treťom náleze konštatoval porušenie práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, pretože všeobecný súd postupoval nedôsledne, keď nepreskúmal komplexne procesné a hmotné námietky sťažovateľa proti väzbe.

6. Rozhodnutie väčšiny senátu v tejto veci sťažovateľa – odmietnutie jeho ústavnej sťažnosti už pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenej – je podľa môjho názoru nezanedbateľným znížením úrovne ústavnej kontroly a ochrany v porovnaní s kritériami, ktoré už tretí senát ústavného súdu stanovil napr. vo vyššie označených nálezoč (to znamená v konaniach vo veci samej).

A) a) Pri porovnaní obsahov zamietajúceho uznesenia najvyššieho súdu a sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 9. apríla 2002 (pozri citované časti v bode 3/A tohto odlišného stanoviska) záver väčšiny senátu, že dôvody rozhodnutia najvyššieho súdu „... sú zjavné a náležite odôvodnené a poskytujú odpoveď na všetky námietky sťažovateľa“ (str. 12), nie je dostatočne verným odrazom skutočnosti.

V týchto súvislostiach treba poukázať napr., že: podľa rozhodovacej činnosti ESLP, dôvody väzby musia byť podopreté konkrétnymi a hodnovernými skutočnosťami a nestačia stereotypné dôvody, ako napr. odôvodnenie obavy z úteku iba s poukazom na závažnosť trestného činu a hroziaceho trestu a pod. (B. Repík: Evropská úmluva o ľudských právach a trestní právo, Orac, 2002, str. 229-230); ak súd neodpovie na hlavné argumenty odvolateľa, nejde o účinný prostriedok nápravy (z hľadiska čl. 13 dohovoru; pozri mutatis mutandis rozsudok ESLP z 13. decembra 2001 vo veci Metropolitan Church of Bessarabia and Others v. Moldova, no.

45701/99, § 139); pričom námietky uplatnené obvineným proti ďalšiemu trvaniu väzby, pokiaľ sú relevantné, musí súd vecne preskúmať (rozsudok ESĽP z 25. marca 1999 vo veci Nikolova v. Bulharsko, § 61).

Tieto právne názory sú významné najmä pre posúdenie účinného preskúmania zákonnosti väzby v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru a tiež aj z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

b) Väčšina senátu odobrila aj väzobný dôvod podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý konštatoval najvyšší súd v zamietajúcom uznesení (po takmer dvoch rokoch väzby sťažovateľa).

V náleze sp. zn. III. ÚS 79/02 z 21. augusta 2002 bolo tiež vyslovené, že samotné dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu môže byť len dočasným väzobným dôvodom (skôr v počiatočných štádiách trestného konania).

Na tento nález reagoval napr. aj najvyšší súd (v inej veci) uznesením sp. zn. 6 To 70/02 z 3. decembra 2002 (a jeho právny názor akceptoval tiež ďalší senát v uznesení sp. zn. Ntv-II 18/03 z 5. februára 2003). V prv označenom uznesení najvyšší súd zrušil uznesenie krajského súdu zo 17. septembra 2002 - ktorým tento zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu (po viac ako dvoch rokoch väzby konštatoval, že ide o dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku) - a žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby zamietol s tým, že u tohto trvá dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Najvyšší súd okrem iného uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však, v súlade s ustálenou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj s praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky, nestotožnil s tvrdením krajského súdu o trvajúcom väzobnom dôvode podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku.

Dôvod väzby podľa tohto ustanovenia je založený len na trestnom stíhaní pre trestný čin, za ktorý Trestný zákon dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov, aj keď nie sú dôvody väzby dané podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku. Takýto väzobný dôvod možno, v súlade s praxou uvedených súdov, uplatňovať len v počiatočných štádiách trestného konania, neskôr už len samotné obvinenie z obzvlášť závažného úmyselného trestného činu s predpokladanou trestnou sadzbou nestačí.“

Odobrenie v súčasnosti väzobného dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku v zamietajúcom uznesení najvyššieho súdu z 10. júla 2002 znamená vlastne odchýlenie sa od nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/02 z 21. augusta 2002 a praxe všeobecných súdov, ktorá naň nadväzuje.

B) Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu o predĺžení väzby sa väčšina senátu odchýlila aj od predošlého uznesenia tretieho senátu sp. zn. III. ÚS 90/03 z 26. marca 2003 tým, že bez vyriešenia otázok súvisiacich s princípom subsidiarity a právomocou ústavného súdu (nastolených v označenom uznesení) bolo o ústavnej sťažnosti aj v tejto časti rozhodnuté už pri jej predbežnom prerokovaní.

Pokiaľ však väčšina senátu nemala problém s nedostatkom právomoci a ústavnú sťažnosť v tejto časti preskúmala, primárne mi v takomto rozhodnutí chýba vyrovnanie sa so základnou procesnou garanciou sťažovateľa, to znamená jeho vedomosťou o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby a účasťou na konaní o takomto návrhu. Na rozdiel od línie: uznesenie krajského súdu z 9. apríla 2002 – sťažnosť sťažovateľa proti nemu – zamietajúce uznesenie najvyššieho súdu, nie je v tomto prípade zrejmé, či sťažovateľ vedel o návrhu na predĺženie lehoty trvania jeho väzby a či mal možnosť naň reagovať, aby mohol ovplyvniť rozhodnutie najvyššieho súdu o tomto návrhu vo svoj prospech.

Všeobecne konanie o väzbe sťažovateľa vrátane jeho predmetu nie je takým konaním, ktoré by malo alebo mohlo byť vedené bez vedomosti a účasti sťažovateľa.

Vedomosť a účasť sťažovateľa v súvislosti s konaním o jeho väzbe tvoria základnú procesnú garanciu, ktorá má ústavný rozmer, a preto ju treba skúmať *per se*.

7. Na základe doposiaľ uvedeného nesúhlasím s rozhodnutím väčšiny senátu, keďže podľa môjho názoru nezabezpečuje dostatočne účinnú ochranu základných práv a slobôd sťažovateľa, ktorých porušenie namieta (až na časť ohľadne čl. 50 ods. 6 ústavy), pričom som toho názoru, že:

a) v časti týkajúcej sa zamietajúceho uznesenia najvyššieho súdu nebol dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej, ale mala byť prijatá na ďalšie konanie (vzhľadom na jej argumentáciu a doposiaľ zadovážené dôkazy) a

b) vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu o predĺžení väzby ide s poukazom na nevyriešenie otázky právomoci ústavného súdu o rozhodnutie predčasné.

V Košiciach 30. apríla 2003